

VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN
TỐI CAO

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Số: 102 /TB-VKSTC-V7

Hà Nội, ngày 22 tháng 5 năm 2023

THÔNG BÁO

**Rút kinh nghiệm vụ án hình sự Hội đồng giám đốc thẩm
Tòa án nhân dân tối cao hủy Bản án hình sự phúc thẩm
để xét xử phúc thẩm lại**

Ngày 21/12/2022, Hội đồng giám đốc thẩm Tòa án nhân dân tối cao đã ban hành Quyết định giám đốc thẩm số 21/2022/HS-GĐT hủy Bản án hình sự phúc thẩm số 489/2021/HSPT ngày 25/10/2021 của Tòa án nhân dân cấp cao về phân hình phạt đối với Nguyễn Quốc Anh phạm tội "Giết người" để xét xử phúc thẩm lại, đồng thời xem xét lại phần quyết định hình phạt tại Bản án hình sự sơ thẩm số 30/2021/HSST ngày 20/01/2021 của Tòa án nhân dân cấp sơ thẩm đối với các bị cáo Nguyễn Văn Mừng và Nguyễn Hồng Đức. Vụ Thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử hình sự (Vụ 7) Viện kiểm sát nhân dân tối cao thông báo để Viện kiểm sát nhân dân các cấp nghiên cứu, rút kinh nghiệm, cụ thể như sau:

1. Tóm tắt nội dung vụ án

Khoảng 20 giờ ngày 12/4/2020, Phạm Đình Phúc rủ Nguyễn Văn Mừng, Nguyễn Quốc Anh, Đoàn Vũ Xuân Trường, Trần Mạnh Hùng, Nguyễn Hồng Đức, Ngô Văn Thanh, Hoàng Văn Chung và đối tượng Tuấn đi đánh nhau với nhóm của Phạm Văn Ngọc thì tất cả đều đồng ý. Các đối tượng chuẩn bị hung khí gồm 01 tuýp sắt, 01 tuýp sắt hàn dao bầu, gậy bóng chày, 02 chai thủy tinh, 01 chai bom xăng, ½ viên gạch và 02 vỏ chai thủy tinh; sau đó chở nhau đi trên 05 xe máy đi tìm nhóm của Phạm Văn Ngọc.

Đến lối rẽ vào thôn Hòa Lương, xã Hà Hồi nhóm của Phúc phát hiện anh Phạm Văn Ngọc, Phạm Văn Ngà, Trần Đình Hải, Đỗ Văn Tính và Lê Mạnh Trung đang dùng xe máy đứng ở ven đường, Trường hô "chúng nó kia rồi". Thấy vậy, anh Ngọc, anh Ngà, anh Hải, anh Tính và anh Trung lên xe máy bỏ chạy thì bị nhóm của Phúc đuổi theo. Khi cách nhóm anh Ngọc khoảng 10 m, Trường ném 02 vỏ chai thủy tinh; Mừng ném nửa viên gạch về phía nhóm của anh Ngọc. Anh Hải đi xe máy chạy thoát. Anh Ngọc cùng anh Ngà và anh Tính bỏ lại xe máy và chạy xuống ruộng. Anh Lê Mạnh Trung chạy bộ trên đường thì bị Tuấn đi xe máy chở Quốc Anh đuổi kịp. Tuấn dùng chân đạp vào người anh Trung làm anh Trung ngã xuống đường. Ngay lúc đó cả nhóm của Phúc đi xe máy đến nơi. Mừng dùng chân phải đá 01 phát vào vùng đùi phải và 01 phát vào vùng sườn phải của anh Trung. Phúc đâm, đá khoảng 04 phát vào mặt, vào người anh Trung. Trường dùng tuýp sắt dài khoảng 1,5 m có đường kính khoảng

03 cm nhặt được ở dưới đường vệt 02 phát vào đỉnh đầu anh Trung, sau đó bỏ tuýp sắt và dùng tay phải đâm trúng mặt anh Trung. Đức cầm tuýp sắt hàn dao bầu đâm 02 nhát vào chân phải anh Trung nhưng không trúng. Quốc Anh giằng tuýp sắt hàn dao bầu của Đức vệt 05 phát phần cán tuýp trúng chân phải, tay phải của anh Trung. Hùng đứng ngoài thấy anh Trung nằm im thì bảo đồng bọn không đánh anh Trung nữa. Ngay lúc đó thấy anh Trung chửi nhóm Phúc nên Hùng nhổ một cây bên đường vệt nhiều phát vào lưng và hông của anh Trung, làm anh Trung ngất xỉu. Thanh và Chung đứng cách vị trí anh Trung bị đánh khoảng 02 m quan sát việc các bị cáo khác đánh Trung nhưng không can ngăn. Thấy anh Trung bị thương nằm bất tỉnh thì Phúc cùng Trường, Mừng, Quốc Anh, Tuấn, Đức, Hùng, Thanh và Chung đi xe máy tiếp tục đi tìm nhóm của Ngọc và Ngà để đánh nhưng không thấy nên cả nhóm đi về. Anh Lê Mạnh Trung được người dân đưa đi cấp cứu.

Kết luận giám định pháp y thương tích số 317/TTPY ngày 21/4/2020 và giám định pháp y thương tích bổ sung số 693/TTPY ngày 23/7/2020 của Trung tâm Pháp y xác định: Lê Mạnh Trung bị các vết thương vùng trán trái; xây sát vùng cằm trái và vùng giữa trán; khuyết xương sọ trán trái; tụ máu ngoài màng cứng, dưới màng cứng, khí nội sọ, chảy máu dưới nhện liên đại não; vỡ xoang hàm trên bên phải, xoang trán hai bên; vỡ nền sọ (xoang sàng, xoang bướm); vỡ trần ổ mắt phải; tổn thương xoang tĩnh mạch dọc trên; gãy 1/3 dưới xương trụ phải. Anh Lê Mạnh Trung bị tổn hại sức khỏe 63%.

2. Quá trình tố tụng

Tại Bản án hình sự sơ thẩm số 30/2021/HSST ngày 20/01/2021, Tòa án nhân dân áp dụng điểm n khoản 1 Điều 123; điểm b, s khoản 1, khoản 2 Điều 51; Điều 54; Điều 58; Điều 38; Điều 47; Điều 91, Điều 101 Bộ luật hình sự, xử phạt: Nguyễn Quốc Anh, Nguyễn Văn Mừng, Nguyễn Hồng Đức 10 năm tù về tội "Giết người".

Tại Bản án hình sự phúc thẩm số 489/2021/HS-PT ngày 25/10/2021, Tòa án nhân dân cấp cao áp dụng điểm n khoản 1 Điều 123; điểm b, s khoản 1, khoản 2 Điều 51; Điều 54; Điều 57; Điều 58; Điều 38; Điều 91; Điều 101 Bộ luật hình sự, xử phạt: bị cáo Đoàn Vũ Xuân Trường 09 năm tù, bị cáo Nguyễn Quốc Anh 07 năm tù về tội "Giết người".

Ngày 17/10/2022, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao đã ban hành Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 09/QĐ-VKSTC ngày 17/10/2022, đề nghị Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao xét xử giám đốc thẩm để xem xét lại phần quyết định hình phạt đối với các bị cáo Nguyễn Quốc Anh, Nguyễn Văn Mừng, Nguyễn Hồng Đức theo đúng quy định của pháp luật.

Tại Quyết định giám đốc thẩm số 21/2022/HS-GĐT ngày 21/12/2022, Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao xét xử giám đốc thẩm và chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao.

3. Vấn đề cần rút kinh nghiệm

Tòa án cấp sơ thẩm kết án Nguyễn Văn Mừng và Nguyễn Hồng Đức, Tòa án cấp phúc thẩm kết án Nguyễn Quốc Anh về tội "Giết người" theo quy định tại điểm n khoản 1 Điều 123 Bộ luật hình sự là có căn cứ, đúng pháp luật.

Tuy nhiên, Tòa án cấp sơ thẩm và Tòa án cấp phúc thẩm đã vi phạm nghiêm trọng khi quyết định hình phạt đối với các bị cáo. Cụ thể như sau:

Bị cáo Nguyễn Văn Mừng, sinh ngày 21/6/2002, thời điểm phạm tội là 17 tuổi 09 tháng 21 ngày; bị cáo Nguyễn Hồng Đức, sinh ngày 09/6/2002, thời điểm phạm tội 17 tuổi 10 tháng 03 ngày, đều thuộc trường hợp phạm tội chưa đạt. Tòa án cấp sơ thẩm xử phạt các bị cáo Nguyễn Văn Mừng và Nguyễn Hồng Đức mỗi bị cáo 10 năm tù là vi phạm nghiêm trọng trong việc áp dụng pháp luật khi quyết định hình phạt đối với người từ đủ 16 tuổi đến dưới 18 tuổi, phạm tội chưa đạt.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 101 và khoản 3 Điều 102 Bộ luật hình sự, mức hình phạt cao nhất được áp dụng đối với các bị cáo Nguyễn Văn Mừng, Nguyễn Hồng Đức là không quá 09 năm tù. Tòa án cấp sơ thẩm xử phạt các bị cáo Nguyễn Văn Mừng và Nguyễn Hồng Đức mỗi bị cáo 10 năm tù là vượt quá mức hình phạt tối đa mà Bộ luật hình sự đã quy định.

Bị cáo Nguyễn Quốc Anh, sinh ngày 27/9/2004, thời điểm phạm tội là 15 tuổi 06 tháng 15 ngày, phạm tội chưa đạt. Tòa án cấp phúc thẩm xử phạt Nguyễn Quốc Anh 07 năm tù là vi phạm nghiêm trọng trong việc áp dụng pháp luật khi quyết định hình phạt đối với người từ đủ 14 tuổi đến dưới 16 tuổi phạm tội chưa đạt.

Căn cứ quy định tại khoản 2 Điều 101, khoản 3 Điều 102 Bộ luật hình sự, mức hình phạt cao nhất được áp dụng đối với bị cáo Nguyễn Quốc Anh là không quá 04 năm tù. Tòa án cấp phúc thẩm xử phạt bị cáo Nguyễn Quốc Anh 07 năm tù là vượt quá mức hình phạt tối đa mà Bộ luật hình sự đã quy định.

Những sai phạm nêu trên ảnh hưởng nghiêm trọng đến quyền và lợi ích hợp pháp của các bị cáo và nguyên tắc xử lý trách nhiệm hình sự đối với người chưa thành niên phạm tội theo quy định tại Điều 91 Bộ luật hình sự.

Kiểm sát viên thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử tại phiên tòa sơ thẩm chưa nắm chắc các quy định của pháp luật về vấn đề quyết định hình phạt đối với người từ đủ 14 tuổi đến dưới 16 tuổi, người từ đủ 16 tuổi đến dưới 18 tuổi và phạm tội chưa đạt để đề nghị Hội đồng xét xử áp dụng đúng pháp luật. Lãnh đạo Viện khi duyệt án cũng không phát hiện ra vi phạm nêu trên.

Kiểm sát viên thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử tại phiên tòa phúc thẩm cũng không phát hiện vi phạm nghiêm trọng của Tòa án cấp sơ thẩm để đề nghị Hội đồng xét xử phúc thẩm khắc phục vi phạm.

Viện kiểm sát nhân dân tối cao đề nghị các Viện kiểm sát nhân dân cấp cao, Viện kiểm sát nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tổ chức nghiên cứu, quán triệt, rút kinh nghiệm tới toàn thể Kiểm sát viên, Kiểm tra viên

làm công tác Thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử hình sự, đảm bảo áp dụng đúng quy định của pháp luật pháp luật khi quyết định hình phạt trong giải quyết các vụ án có bị cáo là người dưới 18 tuổi./.

Nơi nhận:

- Đ/c Nguyễn Quang Dũng, PVT VKSTC (để báo cáo);
- Đ/c Vụ trưởng V7 (để báo cáo);
- VKSND cấp cao tại Hà Nội, TP.HCM, Đà Nẵng;
- VKSND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương;
- Lưu: VT (2b), V7 (5b).

TL.VIỆN TRƯỞNG
KT. VỤ TRƯỞNG VỤ THỰC HÀNH QUYỀN
CÔNG TỐ VÀ KIỂM SÁT XÉT XỬ HÌNH SỰ
PHÓ VỤ TRƯỞNG

Nguyễn Đăng Thắng